

2019-07-11
I2019/02072/TP**Infrastrukturdepartementet**

Trafikverket

781 89 Borlänge

Uppdrag att utreda förutsättningarna för att upphandla nattåg med dagliga avgångar till flera europeiska städer

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Trafikverket att, enligt vad som anges i avsnittet Närmare om uppdraget, utreda förutsättningarna för att upphandla nattågs- trafik med dagliga avgångar till flera europeiska städer. Trafikverket ska lämna förslag på vilken trafik som bör upphandlas, redovisa en tidsplan för genomförandet och göra en bedömning av kostnaderna för staten. Trafikverket ska också utreda andra möjligheter att underlätta etableringen av nattågstrafik till utlandet och hur staten kan bidra till att den upphandlade trafiken så snart som möjligt kan ersättas av trafik som bedrivs på kommersiell grund.

Trafikverket ska inhämta synpunkter från berörda myndigheter och andra aktörer såväl inom som utom landet med relevans för uppdragets genomförande.

Trafikverket får för uppdragets genomförande använda medel från det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur, anslagsposten 12.1 Planering, stöd och myndighetsutövning. Trafikverket ska delredovisa uppdraget till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) senast den 15 januari 2020. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) senast den 30 april 2020.

Närmare om uppdraget

Trafikverket ska bedöma efterfrågan på nattågsresor i relation till övriga relevanta transportsätt, bland annat som underlag för val av förslag till

upphandlad trafik. Trafikverket ska vid bedömningen av efterfrågan göra nödvändiga antaganden om trafikutbudet, såsom restider, biljettpriser och komfortnivåer. Förslaget till upphandlad trafik ska ta hänsyn till befintliga tågförbindelser i Sverige och utomlands så att Trafikverkets förslag, tillsammans med befintlig trafik, innebär att flera europeiska städer kan nå under efterföljande dag. Upphandlad trafik ska ha slutstation på den europeiska kontinenten. Relevanta europeiska städer ligger därför på eller på vägen till kontinenten. Utgångspunkten ska vara att förslaget till upphandlad trafik ska vara balanserat, proportionerligt och kostnadseffektivt. Förslagets bidrag till transportpolitisk måluppfyllelse ska bedömas. Trafikverket ska, med utgångspunkt i bland annat kunskapsläget när det gäller efterfrågan på nattågsresor, bedöma vilken typ av avtal som bör slutas för den upphandlade trafiken.

Trafikverket ska klarlägga hur en upphandling av nattågstrafik till utlandet kan genomföras utifrån gällande regelverk, gränsöverskridande överenskommelser och erfarenheter från andra länder. Vidare ska Trafikverket ta erforderliga kontakter med behöriga kollektivtrafikmyndigheter i berörda länder i syfte att förbereda för en kommande upphandling. Vid dessa kontakter ska bland annat möjligheterna till delfinansiering från andra länder undersökas. Trafikverket ska redovisa en bedömning av möjligheterna att nå överenskommelser med berörda behöriga kollektivtrafikmyndigheter i andra länder om att besluta om allmän trafikplikt för den föreslagna trafiken.

I uppdraget ingår att kartlägga tillgänglig kapacitet genom Danmark och Tyskland via färjetrafik eller broar och göra en prognos över tillgänglig kapacitet under en tidsperiod motsvarande nu gällande nationell infrastrukturplan. Förutsättningarna för att optimera tidtabeller och tåglägen för nattågstrafiken i förhållande till bedömd efterfrågan ska analyseras.

Trafikverket ska kartlägga tillgången på befintlig rullande materiel som uppfyller de tekniska, komfortmässiga och andra krav som bör ställas på materielen samt kartlägga förutsättningarna för att beställa ny rullande materiel. I båda fallen ska redovisningen innehålla vilka investeringar och kostnader som är förenade med de olika alternativen och när den rullande materielen kan vara tillgänglig för trafik. Trafikverket ska också redovisa för- och nackdelar med att staten äger och hyr ut rullande materiel, bland annat hur detta bedöms påverka möjligheterna till en effektiv och operatörsneutral konkurrens vid upphandling av trafiken.

Baserat på de bedömningar som Trafikverket gör enligt ovan ska såväl delredovisning som slutredovisning innehålla förslag på vilken trafik som bör upphandlas, en tidsplan för genomförandet och en bedömning av kostnaderna för staten. I delredovisningen ska Trafikverket redovisa på vilket sätt Trafikverket så snart som möjligt kan upphandla nattågstrafik mellan Sverige och den europeiska kontinenten samt redovisa andra möjligheter att stödja etableringen av sådan nattågstrafik. Slutredovisningen ska innehålla en bredare redovisning av förutsättningarna för olika alternativ för staten att upphandla nattågstrafik mellan Sverige och den europeiska kontinenten, inklusive alternativet att upphandla ny vagnmateriel. Slutredovisningen ska även innehålla en bedömning av hur staten kan bidra till att upphandlad trafik så snart som möjligt kan ersättas av trafik som bedrivs på kommersiell grund.

Kostnadsberäkningarna ska redovisas totalt, per upphandling och vara uppdelade per budgetår. Trafikverket ska även redovisa ytterligare underlag som myndigheten bedömer behövs för att gå vidare med förslagen.

Skälen för regeringens beslut

Regeringens politik syftar till en omställning av transportsystemet för att nå klimatmålen, bygga ett starkt samhälle och för att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland. Regeringen vill därför förbättra människors möjligheter att resa kollektivt med liten klimatpåverkan.

Regeringens bedömning är att Trafikverket bör ges ett utredningsuppdrag som klarlägger förutsättningarna för en kommande upphandling innan ett upphandlingsuppdrag ges till Trafikverket.

På regeringens vägnar

Mikael Damberg

Patrik Nylander

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Justitiedepartementet/L3

Finansdepartementet/BA och OU

Miljödepartementet/KL

Näringsdepartementet/BSÄ och MK

Infrastrukturdepartementet/TM och US